

přinesly pastelky nebo papírové čtvrtky domů, rodiče by jim je pravděpodobně vzali a vyměnili na trhu např. za cukr. Proto bylo rozhodnuto, že získané finanční prostředky na výtvarné potřeby budou přiděleny do školy.

Neoddiskutovatelným záměrem výstavy bylo také seznámit naši veřejnost s kulturním prostředím a mayským fenoménem Guatemalské republiky. Vernisáž 4. února 2011 byla spojena s ochutnávkou tradičních guatemalských pokrmů; akce se zúčastnil i honorární konzul Guatemalské republiky Ludvík Hubený.

V duchu benefice se mohli zájemci na druhé prezentaci 11. února seznámit s tvorbou Miguela Angela Asturiase, nositele Nobelovy ceny za literaturu, či světoběžníka Martina Prechtela. Nechyběly ani ukázky pohádek a mayské legendy či tradiční hudba. Vystoupila rovněž propagátorka mayské kultury Olga Vilímková. Zakladatelka Nadačního fondu Inka přednesla na třetí večer 18. února 2011 příspěvek „Mayové dnes“. V jeho průběhu byla vystavena i sbírka guatemalských šperků.

Záštitu nad projektem Děti Guatemala poskytl Česká iberoamerická společnost, Konzulát Guatemalské republiky s podporou Komunitního centra Kampa a Nadačního fondu Inka. Slibným dovětkem je, že projekt našel svůj stánek také v Náprstkově muzeu v podobě kolekce (zatím neprodaných) kreseb guatemalských dětí. Pod osobní patronací jej převzala a spolupráci přislíbila uznávaná odbornice Olga Kandertová.

Marcela Suchomelová (EÚ AV ČR, v. v. i.)

SOUSEDÉ NA TALÍŘI – DIE NACHTBARN AUF DEM TELLER. O SPOLEČNÉM ARÓZDÍLNÉM V KUCHAŘSKÉM UMĚNÍ JIŽNÍ MORAVY A DOLNÍHO RAKOUSKA. VÝSTAVA V ETNOGRAFICKÉM ÚSTAVU MORAVSKÉHO ZEMSKÉHO MUZEA V BRNĚ 2011.

Kultura stravování je vděčné téma v mnoha ohledech včetně odborných etnologických interpretací, ale jako muzejní exponát se jídlo použít nedá. Rozhodne-li se muzezník pro výstavu s touto tematikou, nestačí dostatek materiálních předmětů sloužících k přípravě pokrmů a stolování. Je potřeba nápad, jak to vše prezentovat na odborné úrovni, zajímavě a přitažlivě.

Je v tradici Etnografického ústavu Moravského zemského muzea, že s takovými nápady přichází a představuje zdánlivě obtížně vystavitelná témata originálním způsobem. Nejčerstvější je výstava Hany Dvořákové (červen 2011) o jídle jako kulturním spojujícím i odlišujícím fenoménu v regionech jižní Moravy a Dolního Rakouska.

Expozice je řazena do několika bloků, z nichž každý má svou ideu a „chuť“. Vstupní oddíl přibližuje jídlo v tradiční, ale zatím prakticky zcela opomíjené oblasti. Je to strava poutníků, tedy těch, kteří překračovali hranice regionů, krajů i zemí, aby vykonali jednu z náboženských povinností a přitom se bezděky stali pozorovateli i aktéry při střetávání různých kulturních projevů, zvyklostí a stereotypů. V kontextu výstavy je to vstup velmi případný. Dvěma hlavními potravinami jsou zde zcela přirozeně chléb a víno, nejsymboličtější potraviny, prezentované v kulisách tvořených obrazy známých moravských a dolnorakouských poutních míst (zachycených

i na nábytku), svatých obrázků, grafických zpodobení poutníků, drobných devocionálií atd.

Ostatní oddíly jsou „profánní“. Ten, který je nazván *Co nás spojuje*, je zřejmě návštěvnický nejvíce atraktivní. Na ploše bílého jídelního stolu je promítána sekvence běžného „rakouského“ a „českého“ tradičního denního jídelníčku od snídaně do večeře. Jídlo je na talíř servírováno tak trochu systémem „stolečku, prostří se“. Potom se objeví ruce jedlíka (jedny upracované a trochu špinavé, druhé v bílých manžetách a s prstenem), které se vypořádávají s porcelány podle svého sociálního zařazení a regionální a etnické příslušnosti. Dvojazyčný slovní doprovod vysvětluje, co je právě konzumováno, a návštěvník se může na okolních panelech seznámit se slovy německého původu, užívanými běžně v češtině k označení potravin a jídel a samozřejmě také s názvy českými, které zdomácněly v němčině.

Další část je věnována prostředí kuchyně, kuchařským knihám a osobnostem některých kuchařek, nádobí, náčiní, nábytku a výzdobě, samozřejmě včetně vyšívaných kuchyňských nástěnek (opět dvojazyčných, někdy až zrcadlově podobných). Tady se přímo nabídlo dobové propojení s dalším významným nápojem, kávou, opět ve spojení s nářadím k pražení, mletí, vaření a se stolním nádobím, s vídeňskou kavárenskou tradicí i se zvykem pít náhražkového „kafe“, rozšířeným v celé populaci od 19. století.

Poslední oddíl se v kruhu vrací k nápoji pro jižní Moravu nejtypičtějšimu, k vínu, jeho pěstování a ošetřování, k jeho místu v kulturní tradici i k jako ekonomické komoditě.

Výstavu, která byla realizována v součinnosti s Centrálou cestovního ruchu – Jižní Morava a v rámci operačního programu Evropská územní spolupráce Rakousko – Česká republika 2007–2013, provází na kvalitním papíře tištěný dvojazyčný katalog s texty autorky výstavy Jany Dvořákové, dále Konrada Köstlina, Václava Malovického a Vladimíry Seidlové.

Výstava je projektována jako putovní, objeví se také ve Willersdorfu a v Telči.

Irena Štěpánová (FF UK Praha)

SOUTHEAST EUROPEAN (POST) MODERNITIES. 6. KONFERENCE THE INTERNATIONAL ASSOCIATION FOR SOUTHEAST EUROPEAN ANTHROPOLOGY – INASEA V ŘEZNĚ (28. 4. – 1. 5. 2011)

The International Association for Southeast European Anthropology (InASEA) vznikla v roce 2000 na institucionálních základech Asociace pro antropologii Balkánu (ABA). Její počátky jsou spojeny s výrazně interdisciplinárním charakterem přístupu k soudobým sociokulturním procesům v teritoriu jihovýchodní Evropy. Již 6. setkání badatelů (ponejvíce působících na poli sociální antropologie, etnologie, folkloru, historické antropologie a sociologie) hostila Filozofická fakulta Univerzity v Řezně, kde působí také současný předseda InASEA prof. Ulf Brunnbauer. Zatímco ústředním tématem předchozích konferencí InASEA byl zejména regionalismus a regionální identita (Timișoara 2007) a migrace do/z